

Lijst van vragen

De vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Algemene Rekenkamer inzake het **Rapport van de Algemene Rekenkamer «Aanpak mestvervuiling veehouderij; Vervolgonderzoek duurzaamheid veehouderij 2019»** (Kamerstuk **28 973**, nr. **215**).

Voorzitter van de commissie,
Kuiken

Griffier van de commissie,
Haveman

Nr	Vraag
1	Waarom kiest u ervoor om ammoniakuitstoot uit dierlijke mest als belangrijke indicator te nemen voor duurzaamheid van de intensieve veehouderijsector? Wat zijn daarbij de overwegingen geweest? Welke andere indicatoren beschouwt u als belangrijke indicatoren voor duurzaamheid in de landbouw?
2	Kunt u een actueel overzicht geven van alle maatregelen die de afgelopen vijf jaar genomen zijn om de ammoniakuitstoot te reduceren? En kunt u de resultaten van deze inspanningen delen, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen inzicht door «rekenmodellen» en gevalideerde meetsystemen?
3	Kunt u de vijf stukken wet- en regelgeving aangeven waarbij de urgentie van het transparanter maken van de samenhang en onderbouwing het hoogst is?
4	Kunt u aangeven of u in het onderzoek ook heeft gekeken naar de vervuiling (natuurlijke processen) uit de natuur? Zo nee, waarom niet?
5	Bent u bekend met de meetgegevens uit de natuur? Zo nee, kunt u een overzicht geven van de invloed van een natuurgebied op de omgeving (zoals bijvoorbeeld de hoeveelheid fosfaat, nitraat, stikstof enzovoort)?
6	Kunt u de actuele stand van zaken geven inzake de reductieopgave van 10 miljoen kg ammoniakuitstoot door de landbouw inzake het Programma Aanpak Stikstof (PAS)?
7	Heeft u inzicht in de verschillende toedieningsmethoden voor mest op het land tussen Nederland en andere EU-lidstaten? Wat zijn uw bevindingen hierover?
8	In hoeverre worden er nu scenario's gemaakt in beleid en berekeningen waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen mogelijke tegenvallende omstandigheden in de praktijk en positieve omstandigheden?
9	Kunt u bevestigen dat opstapelende wet- en regelgeving het mestprobleem heeft verergerd? En is dit het gevolg van het telkens opstellen van aanvullende regelgeving naar aanleiding van incidenten en normoverschrijdingen?
10	Heeft het kabinet met het gevoerde beleid zowel de natuur en het milieu als de boeren geschaad?
11	Ziet u parallellen tussen uw conclusie betreffende mestvervuiling en de gevolgen van het mestbeleid en andere gevallen waarin het landbouwbeleid tegen de milieudoelen aanliep? Zo ja, welke?
12	Kunt u aangeven welke cijfermatige onderbouwing, gemeten in de praktijk, uw stelling onderbouwt dat de belasting op de natuur hoog blijft?
13	Kunt u aangeven op basis van welke informatie u de conclusie trekt dat het verduurzamen van de veehouderij een hardnekkig probleem blijkt te zijn?
14	Kunt u aangeven welke datastroom u onder uw derde aanbeveling bedoeld? Is deze datastroom onafhankelijk en via een gevalideerde meting tot stand gekomen? Is deze datastroom actueel? Zo nee, overweegt u om een onderzoek te doen naar de verschillende berekeningen die gehanteerd worden om beleidsdoelstellingen te formuleren?
15	Wat is het percentage stikstofuitstoot afkomstig uit de Nederlandse veehouderij ten opzichte van de totale stikstofuitstoot afkomstig van Nederlandse bronnen?
16	Hoeveel procent van de totale stikstofuitstoot van de Nederlandse veehouderij komt uit de intensieve veehouderij?
17	In figuur 1 van uw rapport wordt een ketsplaat achter een meststank weergegeven. Bent u hiermee van mening dat deze bemestingstechniek weer standaard in Nederland moet worden ingevoerd? Zo niet, waarom dan deze weergave?
18	Heeft u inzicht in welke stappen zijn gezet om vanaf 2013 de ammoniakuitstoot te verminderen? Klopt het dat het innoveren van stalsystemen een langdurig traject is waardoor ondernemers afhaken?
19	Wat is het effect van derogatie op de waterkwaliteit en de natuur in de omgeving van een bedrijf wat derogatie heeft?
20	Zijn de Europese stikstof- en ammoniakuitstootnormen nog up-to-date voor Nederland?
21	Zou het ecologisch gezien beter zijn om normen te hanteren die strenger zijn dan de huidige normen, gezien het feit dat in het verleden is gebleken dat het strak aansturen op doelen ertoe heeft geleid dat deze doelen werden overschreden?
22	Kunt u een overzicht geven van het aantal dieren per categorie over de afgelopen tien jaar?
23	Worden de nieuwe excretieforfaits meegenomen in uw advies richting de Minister?
24	Kunt u toelichten wat u bedoelt met het afhankelijk maken van uitstootnormen van stalsystemen? Op welke wijze vindt dit plaats en hoe is het voor het parlement te controleren dat de goede stappen gezet worden?
25	Kan uit uw rapport opgemaakt worden dat de complexe en stapelende regelgeving een gevolg was van een regering die, ondanks alle milieuvoorschriften en waarschuwingen, de melkveestapel toch door wilde laten groeien?
26	Kunt u aangeven wat u bedoelt met «zet uitstootnormen voor langere tijd vast»? Kunt u een overzicht geven van de normen die de afgelopen vijf jaar gewijzigd zijn? Herkent u de opvatting van de Minister, die aangeeft dat de uitstootnormen in het mestbeleid al voor langere tijd vast liggen? Waar ontstaat het verschil van inzicht tussen u en de Minister? Op welke normen doelt u bij normen die relevant zijn voor de uitstoot op bedrijfsniveau?

Nr	Vraag
27	Kunt u vijf voorbeelden geven van tegenstrijdige beleidsdoelen voor het milieu, de natuur, de veehouders en het dierenwelzijn? Op welke manier zouden de ministers hier mee om moeten gaan?
28	Hebben de ministers voldoende zicht op de tegenstrijdige beleidsdoelen?
29	Bedoelt u met uw tweede aanbeveling dat de Minister een ruimere marge in zou moeten bouwen, om de stapeling van wetgeving te voorkomen?
30	Is naar uw inzicht een groei van 10 fte bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) voldoende om de mestfraude aan te pakken?
31	Is er voldoende beleidsinformatie beschikbaar om het inzicht in fraude en in het niet naleven van regelgeving te vergroten? Heeft u zicht op hoe er met aangifte van vermoedens van fraude wordt omgegaan?
32	Heeft u inzicht in de voor- en nadelen van de twee methoden voor ammoniakuitstoot zoals beschreven onder «Meetproblematiek ammoniakuitstoot», waarbij Nederland als een van de weinige landen heeft gekozen voor de ene methode en veel andere landen in Europa voor de andere meetmethode?
33	Hoe verklaart u dat de berekende ammoniakuitstoot daalt en de ammoniakconcentratie in de lucht niet meer daalt? Zijn er voldoende wetenschappelijke onderbouwing en praktijkmetingen die de opvatting van de Minister op dit punt rechtvaardigen? Zo ja, welke?
34	Wat is de oorzaak dat er meer ammoniak in de lucht achterblijft?
35	Wat voor effect het een hoger ammoniakniveau in de lucht op milieu, leefomgeving, natuur en het welzijn van mensen?
36	Kunt u aangeven welke meetmethode gebruikt wordt om de stikstofdepositie van de verschillende sectoren en activiteiten te meten?